

Univerzitet Donja Gorica

ETIČKI KODEKS

Podgorica, 2016.

**ETIČKI KODEKS
UNIVERZITETA DONJA GORICA**

Opšte odredbe

Član 1. Područje primjene i sadržaj

1. Etički kodeks Univerziteta Donja Gorica (u daljem tekstu: UDG) sadrži moralna načela i načela profesionalne etike kojima se u svom javnom i profesionalnom djelovanju trebaju voditi profesori, saradnici, naučnici, umjetnici i svi zaposleni na UDG i njegovim organizacionim jedinicama – fakulteta, akademija, instituta, centara.

2. Načela ovog kodeksa primjenjuju se na odgovarajući način i na studente kao i druge osobe koje nisu zaposlene na UDG, ali su svojim radom i djelovanjem povezani sa Univerzitetom, te ako se njihovo ponašanje i djelovanje može dovesti u direktnu vezu sa Univerzitetom. Kodeks tretira standarde ponašanja prilagođene potrebama Univerziteta i njegovih organizacionih jedinica (fakulteta/akademija/instituta), uvažavajući načela slobode naučnog i umjetničkog stvaralaštva, te posebno vodeći računa o čuvanju dostojanstva i ugleda Univerziteta.

3. Članice Univerziteta ovlaštene su ovim kodeksom da svojim opštim aktom dopune načela i pravila iz stava 2. ovog člana specifičnostima karakterističnim za svaku organizacionu jedinicu, s tim da opšti akt organizacione jedinice ne smije biti u suprotnosti sa Kodeksom Univerziteta.

4. Svrha Kodeksa je popularizacija vrijednosti specifičnih i direktno vezanih za univerzitetsku djelatnost u širem smislu, zatim podrška promociji etičkog ponašanja i moralnih vrijednosti sadržanih u ovom kodeksu koji predstavljaju obavezu za sve članice Univerziteta i Univerzitet kao zajednicu u cjelini.

II Temeljna načela

Član 2. Načelo moralno opravdanog ponašanja na Univerzitetu

- 1.** Akademska, naučna radoznalost i istraživački duh ne mogu biti opravdanje za povredu osnovnih prava čovjeka i dostojanstva kolega ili drugih građana.
- 2.** Akademske osoblje se ponaša po načelima akademske slobode, etičke i intelektualne odgovornosti, njeguje vrijednosti raznovrsnog mišljenja, sistematske sumnje i lične inicijative.
- 3.** Studenti su dužni da poštuju dostojanstvo akademskog i drugog osoblja. Studenti su dužni odnositi se prema akademskom osoblju onako kako očekuje da se oni odnose prema njima, s poštovanjem i u skladu sa vrijednostima akademske zajednice.

Član 3. Odgovornost prema studentima i odgovornost studenata

- 1.** Pravo je studenata da uživaju punu ljudsku i intelektualnu slobodu.
- 2.** Najviša odgovornost akademskog osoblja je da doprinese intelektualnom razvoju studenata i usvajanju znanja.
- 3.** Akademske osoblje je dužno da postigne i prenesu studentima najviši nivo naučnih saznanja.
- 4.** Akademske osoblje je dužno da poštuje obrazovne ciljeve, strategije i standarde univerzitetske zajednice u interesu razvoja studenata.
- 5.** Akademske i drugo osoblje je dužno da poštuje dostojanstvo studenata.
- 6.** Studenti su obavezni poštovati prava, obaveze i akademski integritet drugih studenata. Svako onemogućavanje nesmetanog učešća studenta u bilo kom obliku nastavnog procesa je nedozvoljeno.

Podsticanje ili pomaganje drugog/ih studenata u aktivnom ili pasivnom nepoštovanju odredbi ovog Etičkog kodeksa, kao i učešće u radnjama suprotnim kodeksu je nedopušteno.

7. Studenti sa invaliditetom uživaju posebnu zaštitu.

8. Dužnost je studenata da pošteno i etično ispunjavaju svoje obaveze, da vode računa o tome da im je prvenstveni cilj akademska izvrsnost, da se ponašaju civilizovano, s poštovanjem i bez predrasuda.

9. Zabranjen je svaki oblik diskriminacije studenata po osnovu rase, boje kože, nacionalne pripadnosti, društvenog i etničkog porijekla, veze sa nekim manjinskim narodom ili nacionalnom zajednicom, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog mišljenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, zdravstvenog stanja, invaliditeta, starosne dobi, imovinskog stanja, bračnog i porodičnog stanja, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugih ličnih svojstava.

10. Studenti ne mogu da trpe štetne posljedice zbog prijavljivanja slučaja diskriminacije, davanja iskaza pred nadležnim organom ili tijelom Univerziteta ili nuđenja dokaza u kojima se ispituje slučaj diskriminacije.

11. Akademsko osoblje dužno je da se dosljedno suprostavlja svim intervencijama u vezi sa ispitima. Isključivi kriterijumi za ocjenjivanje studenata su: znanje, razumijevanje i uloženi trud.

12. Akademsko osoblje je dužno da obezbijedi objektivan, pouzdan i ujednačen sistem provjere rada i ocjenjivanja studenata.

13. Akademsko osoblje ne smije omogućavati i tolerisati prepisivanje, niti korišćenje drugih oblika obmanjivanja i prevare studenata kod provjere znanja.

14. Pripadnici akademskog i drugog osoblja poštuju kao povjerljive informacije koje su kao takve dobili od studenata.

15. Akademsko osoblje ne smije posredno ili neposredno iskorišćavati, zloupotrijebiti, ucjenjivati i diskriminirati.

Član 4. Sloboda mišljenja i izražavanja

1. Članovi univerzitetske akademske zajednice su slobodni i odgovorni da u svom radu traže i brane istinu, podstiču slobodan i odgovoran prilaz učenju i iskazivanju stečenog znanja.

2. Univerzitet podržava i podstiče slobodu mišljenja i izražavanja članova univerzitetske zajednice Univerziteta.

Član 5. Autonomija naučnog i nastavnog rada

1. Članovi univerzitetske zajednice imaju pravo autonomnog djelovanja na Univerzitetu, u granicama njihovih dužnosti i ovlašćenja utvrđenih zakonom i opštim aktima Univerziteta i u skladu sa propisima i ciljevima Univerziteta

2. Članovima univerzitetske zajednice jemči se pravo na nesmetan akademski i profesionalni razvoj i usavršavanje, u mjeri u kojoj se ne ugrožava isto pravo drugih.

Član 6. Jednakost i pravednost

Članovima univerzitetske zajednice obezbjeđuju se jednaki uslovi za izvršavanje profesionalnih obaveza, kao i iskazivanje intelektualnih sposobnosti i napredovanja.

Član 7. Akademski integritet

Akademski integritet članova univerzitetske akademske zajednice zasniva se na samostalnosti u akademskom i naučnom radu, odnosno sprovođenju originalnih naučnih istraživanja, predstavljanju vlastitih rezultata i na strogom poštovanju autorskih prava drugih.

Član 8. Profesionalnost

1. Članovi univerzitetske zajednice dužni su da svoje obaveze prema studentima, kolegama i zaposlenima na Univerzitetu i njegovim članicama izvršavaju odgovorno, savjesno i profesionalno, držeći se načela objektivnosti, nepristrasnosti i međusobnog uvažavanja.

2. Članovi univerzitetske akademske zajednice su u obavezi da se stalno stručno usavršavaju, poštujući kriterijume stručnosti, kompetencije i kvaliteta.

ETIČKA PRAVILA U NASTAVNOM I NAUČNOM RADU

Član 9. Dužnosti fakulteta i nastavnika

Fakultet je dužan da u toku trajanja studija, a posebno na početku prve godine svih nivoa studija koje organizuje, upozna studente sa pravilima akademske čestitosti, pravilima za navođenje ideja i radova drugih autora, odnosno pravilima citiranja i pre-pričavanja.

Nastavnici Univerziteta dužni su da:

1. Obezbijede reprezentativnost, relevantnost, tačnost, i preciznost sadržaja predmeta i primjerenu poziciju predmeta unutar studijskog programa;

2. Teže postizanju i prenošenju kvalitetnih naučnih saznanja iz svoje naučne oblasti i predmeta koji se izvode na studijama;

3. Ponude svim studentima načelno iste mogućnosti za sticanje znanja;

4. Vrijednuju rad studenata otvoreno, pravedno, objektivno i blagovremeno;

5. Savjesno provjere svaki pisani rad studenta i da obrate posebnu pažnju na to da li taj rad sadrži neki od oblika neakademskog ponašanja.

6. Obezbijede transparentnost i javnost ispita i objektivnost ocjenjivanja

7. Poštuju obrazovne ciljeve, strategije i standarde Univerziteta i njegovih članica.

Član 10. Plagiranje, lažno autorstvo, izmišljanje i krivotvorenje rezultata i autoplagiranje

1. U naučnoistraživačkom radu nije dozvoljeno plagiranje, lažno autorstvo, izmišljanje i krivotvorenje rezultata i autoplagiranje.

2. Zabrana iz stava 1. ovog člana se odnosi na sve pisane radove nastavnog i naučnog osoblja i studenata Univerziteta (seminarski rad, diplomski ili završni rad, master rad, specijalistički rad, magistarski rad, doktorska disertacija, rad u časopisu, udžbenik, monografija, poglavlja u zbornicima i sl.), kao i nesavjesno i neodgovorno prikazivanje činjenica u izvještajima o nastavnom i naučnoistraživačkom radu.

Član 11. Korupcija

Članovi univerzitetske zajednice su dužni da utiču na suzbijanje svakog pokušaja korupcije na Univerzitetu i da prijave svaki takav slučaj, u skladu sa zakonom.

Član 12. Izmišljanje i prepravljavanje preporuka

Nedozvoljeno je izmišljanje i prepravljavanje preporuka i lažno predstavljanje akademskih dostignuća.

Član 13. Sukob interesa

- 1.** Članovi univerzitetske zajednice dužni su da izbjegavaju sukob interesa.
- 2.** Sukob interesa je situacija u kojoj privatni interes člana univerzitetske zajednice ili privatni interes sa njim povezanog lica utiče ili može da utiče na zakonito i nepristrasno obavljanje profesionalnih obaveza (donošenje profesionalnih odluka ili preduzimanje profesionalnih radnji) i univerzitetskih dužnosti od strane člana univerzitetske akademske zajednice.
- 3.** Privatni interes je bilo kakva korist ili pogodnost za člana univerzitetske zajednice ili sa njim povezanog lica.
- 4.** Povezana lica su lica koja se sa članom univerzitetske zajednice nalaze u posebnom odnosu zasnovanom na braku ili vanbračnoj zajednici, krvnom srodstvu u pravoj liniji, odnosno u pobočnoj liniji zaključno sa drugim stepenom srodstva, tazbinskom srodstvu zaključno sa drugim stepenom srodstva, odnosu zasnovanom na usvojenju, odnosu kumstva, bliskog prijateljstva ili intimne veze, kao i sva druga lica koja se prema drugim osnovama i okolnostima mogu smatrati interesno povezanim sa članom univerzitetske zajednice.
- 5.** Članovi univerzitetske zajednice ne smiju radnjama i aktivnostima koje proističu iz obavljanja njihovih profesionalnih obaveza i univerzitetskih dužnosti svoje srodnike iz stava 4. ovog člana stavljati u povlašćen položaj u odnosu na druga lica.

Član 14. Transparentnost i poverljivost

- 1.** Članovi univerzitetske zajednice promovišu transparentnost u svom djelovanju na Univerzitetu.
- 2.** Članovi univerzitetske zajednice koji su u posjedu poverljivih podataka, dužni su da štite tajnost tih podataka. Pod povjerljivim podacima smatraju se oni podaci koji su kao takvi utvrđeni zakonom, opštim aktima Univerziteta ili odlukom nadležnog organa.
- 3.** Nedozvoljeno je otkrivanje poverljivih podataka iz stava 2. ovog člana drugim članovima univerzitetske zajednice, kao i trećem licima, izuzev ako je takvo otkrivanje

dio uobičajenog obavljanja posla na Univerzitetu, odnosno ukoliko postoji zakonski osnov ili profesionalna obaveza da takvo otkrivanje bude obavljeno.

Član 15. Organi i tijela za sprovođenje Kodeksa

1. U postupku utvrđivanja povreda Kodeksa i razvoja etičkih standarda učestvuju dekan, nastavno-naučna vijeća, Senat Univerziteta, Komitet za etičke odnose UDG-a i Anti-korupcioni sud.

2. Senat Univerziteta donosi odluku o formiranju Komiteta za etičke odnose UDG-a sa ciljem da štiti akademski kodeks ponašanja, kao i Anti-korupcioni sud, koji bi imao zadatak da otkriva i procesuirá eventualne slučajeve korupcije.

Ovaj Kodeks stupa na snagu od dana donošenja na sjednici Senata.

PREDSJEDNIK SENATA

R E K T O R

